

* **Radiko.** 1 Malsupra parto de veg, per kiu ĝi fiksiĝas en tero k ĉerpas la nutraĵn sukajn. 2 Parto de organo, per kiu ĝi estas fiksita en alia : *~oj de la dentoj, ungoj, haroj; man~o; naz~o.* 3 (f) Esenca fundamento, kerna principo : *detrui la malbonon ĉe ĝia ~o; provi ekstermi ĝisfunde la ~ojn de la milfo (Kp KAŬZO, ĜERMO, FONTO).* 4 (G) Primitiva vorto, de kiu oni derivas aliajn vortojn per almetado de aliaj ~oj aŭ afiksaj : *nia U. V. enhavas 3 mil ~ojn B.* 5 (G) Senŝanĝa parto de vorto kontraste kun fleksia finaĵo ; radikalo 1 : *en esp-o, por formi vortojn kunmetitajn oni prenas ordinare la purajn ~ojn, sed, se la bunsoneco aŭ la klareco postulas, oni povas ankau preni la tulan vorton kune kun ĝia gramatika finaĵo, ekz. skriblablo aŭ skribotablo Z. ~a.* 1 Apartenanta al ~o : *~a ekstremo.* 2 (f) Esenca, tuta ; radikala 2 : *~a renverso; ~a ŝanĝo de melodo; multon mi devis ~e transformi Z. ~l (ntr).* Havi ~ojn en io. El~l. 1 Eltiri el tero veg-on kune kun ĝiaj ~oj. 2 (f) Tute detrui, plene ekstermi : *el~l la alkoholism-on.* Kp LIKVIDI. En~l. 1 Fiksi veg-on en tero per ĝiaj radikoj por ke ĝi plue kresku. Kp PLANTI. 2 (f) Firme k daŭre fiksi : *en~l kulimon ĉe popolo.* En~iĝl. 1 Fiksiĝi en la tero per ~oj : *la markoto jam en~iĝis.* 2 (f) Firme k daŭre fiksiĝi : *jam de longe en~iĝis tiu kulimo (Vd FORTIKA, VIVIPOVA, DAŬRA).* Sen~a (f). Ne vivipova, nefirma, nefortika : *nova sen~a moro.*

Radikala. 1 Kvalifikas la politikajn partiojn, kiuj postulas tutajn profundajn k senkompromisajn reformojn : *~a ministraro.* 2 Ĝisfunda, esenca, plena : *~a ŝanĝo de melodo; grandaj k ~aj reformoj Z; ~e ŝanĝi ion Z. ~ismo.* Doktrino de ~a partio.

radikalo. 1 (G) Radiko 5. 2 ☞ Kombino, kiu ludas rolon de elemento, sed kiu ne ekzistas en libera stato.

radiofonio ☞. Telefona sistemo, kiu uzas la proprecojn de elektromagnetaj ondoj.

radio(foto)grafio (Sc) ☞. Fotografio per radioj. Vd RADIOSKOPIO.

radiogramo ☞. Telegramo ekspedata per radiotelegrafio.

radiologo (Sc). Scienculo aŭ kuracisto, okupiganta pri la radiologio.

radiologio (Sc). Scienco pri la aplikado k proprecoj de radiokrea energio.

radioskopio (Sc) ☞. Ekzameno de objekto per radioj. Vd RADIOFOTOGRAFIO.

radiotelefonio ☞ = radiofonio.

radiotelegrafio ☞. Telegrafa sistemo, kiu uzas la proprecojn de radioelektraj ondoj por la sendo de signoj.

radiotelegramo ☞ = radiogramo.

radioterapio (Sc) ☞. Metodo de kuracado per radioj.

radumo Ra ☞. Ĥemia elemento, tre malofta metalo, rimarkinda pro radiado k kies atomezo estas 226,0.

raduso ♥. La pli mallonga ostio de l' antaŭbrako, kiu respondas al la dika fingro. Vd KUBUTO.

* **Rafano.** Veg. el fam. kruciferoj, kies dika tubera diverskolora radiko estas manĝebla (*raphanus sativus*).

* **Rafini** (tr). 1 Ĥemie plipurigi substancojn per iaj procedoj : *~i sukeron, petrolon, oleon.* 2 (f) Plidelikatigi, plisubtiligi : *~i sian stilon; ~ila gusto; ~ilaj pensoj, manieroj; tre ~ilaj (subtile kombinitaj) iroj sur la ŝaka labulo Z (Vd KRUDA, POLURI).*

raguo (Ku). Vianda, legoma aŭ fiŝa manĝo, kuirita en spicita saŭco.

Rajo. Bongusta plata rombforma marfiŝo kun mallarĝa vosto (*raja*).

* **Rajdi** (x). 1 Iri sidante sur dorso de besto : *~i ĉevalon B, sur ĉevalo, kamelo; ~arto; (f) malfeliĝo venas ~e (rapide), foriras piede (malrapide) Z.* 2 Veturi per speciala ilo sidante kvazaŭ sur ĉevalo : *~i sur, per biciklo; sorĉistino ~anla sur balailo. ~antaro.* Grupo da ~antoj (Kp KAVALKADO).

* **Rajto.** Povo, pravigita de leĝo aŭ moro, nepre fari ion aŭ postuli ion de aliaj : *nur la devoj estas la fundamento de la ~oj; la patro havas la ~on puni siajn infanojn B; havi la ~on de voĉdonado; mi havas ~on sur la danan tronon Z; vi havas plenan ~on uzi liun formon Z; kiu havas forton, havas ~on Z; defendi siajn ~ojn; perdi siajn politikajn*